

RAMAVTAL

2007-05-14

LMV Dnr 507-2007/897

SKL Dnr 07/1486

**Fördjupad samverkan inom lantmäteriområdet
mellan det statliga Lantmäteriet och kommunerna**

Detta Ramavtal har upprättats mellan Sveriges Kommuner och Landsting och Lantmäteriverket och utgör en fortsättning och fördjupning av Ramavtal 2000 och Ramavtal 2003.

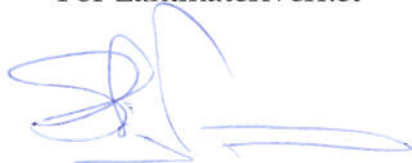
Parterna är eniga om att hittillsvarande samarbete har bidragit till en positiv utveckling inom lantmäteriområdet och vill genom detta avtal ytterligare förbättra förutsättningarna för fortsatt samverkan mellan Lantmäteriet och kommunerna.

Den vision som gemensamt har arbetats fram mellan parterna syftar till att åstadkomma ett långsiktigt och fördjupat samarbete mellan parterna för medborgarnas bästa.

Samverkan mellan kommunerna i frågor som rör informationsutbyte bidrar till en ökad och ensad kvalitet på informationen. Parterna är överens om att sådan samverkan skall stimuleras.

Det är parternas gemensamma ansvar att göra innehållet i detta avtal känt inom respektive organisationer och att sprida information om avtalet i samhället i övrigt.

För Lantmäteriverket

Stig Jönsson
Generaldirektör

För Sveriges Kommuner och
Landsting

Håkan Sörman
Vd

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRDJUPAD SAMVERKAN INOM LANTMÄTERIOMRÅDET MELLAN DET STATLIGA LANTMÄTERIET OCH KOMMUNERNA.....	1
0. SAMMANFATTNING.....	4
1. SYFTET MED RAMAVTALET.....	4
2. BEHOVET AV SAMVERKAN, EN BAKGRUND.....	5
2.1. EUROPEISKT PERSPEKTIV.....	5
2.2. NATIONELLT PERSPEKTIV.....	5
2.3. SVENSKT LANTMÄTERI.....	7
2.4. STATENS ANSVAR.....	7
2.5. KOMMUNERNAS ANSVAR.....	7
2.6. NATIONELLA DATABASER.....	8
2.7. REGIONALA DATABASER.....	8
2.8. RATIONELL INFORMATIONSFÖRSÖRJNING – REGISTRERING VID KÄLLAN.....	9
2.9. FASTIGHETSILDNING.....	9
2.10. LANTMÄTERIETS OCH KOMMUNERNAS ROLL I TOTALFÖRSVARET OCH KRISBEREDSKAP.....	10
2.11. INFÖRANDE AV NYA REFERENSSYSTEM - SWEREF 99 OCH RH 2000.....	10
2.12. ETT NATIONELLT BILDFÖRSÖRJNINGSPROGRAM.....	11
3. GEMENSAMMA SYNSÄTT OCH AVSIKTER.....	11
3.1. SAMHÄLLSEKONOMISKT SYNSÄTT.....	11
3.2. FINANSIERING AV NATIONELLA DATABASER.....	12
3.3. KOMMUNALT DELTAGANDE I UTVECKLINGSPROJEKT.....	12
3.4. INFÖRANDE AV STANDARDER.....	12
3.5. INFÖRANDE AV SWEREF 99 OCH RH 2000.....	13
3.6. ROLLFÖRDELNING.....	13
4. INFORMATIONsutveckling.....	13
4.1. INFORMATIONSSLAG.....	14
4.2. BELÄGENHETSADRESSER OCH BYGGNADER.....	14
4.2.1. Uppbyggnad.....	14
4.2.2. Ajourhållning.....	15
4.3. LÄGENHETSREGISTER.....	15
4.3.1. Uppbyggnad.....	16
4.3.2. Ajourhållning.....	16
4.4. EN NATIONELL REGISTERKARTA.....	16
4.4.1. Uppbyggnad.....	16
4.4.2. Samverkan mellan Lantmäteriet och kommunala lantmäterimyndigheter avseende en nationell registerkarta (NDRK).....	17
4.4.3. Kvalitetsförbättringar.....	18
4.4.4. Ajourhållning.....	18
4.4.5. Återföring av information till kommunala databaser.....	18
4.4.6. Planer och Bestämmelser.....	19
4.5. TOPOGRAFISKA DATA.....	19
4.6. BILDFÖRSÖRJNING.....	19
5. ERSÄTTNINGSMODELL ENLIGT NYTTOPRINCIPEN.....	20
6. KOMMUNERNAS KÖP OCH NYTTJANDE AV LANTMÄTERIETS DATABASER OCH PRODUKTER.....	20

7.	GEMENSAMMA REGIONALA DATABASER.....	21
8.	UPPHOVSRÄTT OCH KATALOGSKYDD / DATABASSKYDD	22
8.1.	AJOURHÅLLNING GENOM INFÖRANDE AV ENSTAKA UPPGIFT	22
8.2.	AJOURHÅLLNING GENOM MATCHNING MOT ANNAN DATABAS	22
8.3.	INTEGRATION AV DATABASER	23
9.	LANTMÄTERIET FÖRMEDLAR KOMMUNALA DATA	23
10.	FASTIGHETSILDNING.....	23
10.1.	FASTIGHETSILDNINGENS ROLL I INFORMATIONSFÖRSÖRJNINGEN.....	23
10.2.	KOMMUNALA LANTMÄTERIMYNDIGHETER	24
10.3.	MEDVERKAN VID FASTIGHETSILDNINGEN	25
10.4.	KARTMATERIAL SOM UNDERLAG FÖR LANTMÄTERIFÖRRÄTTNING	26
11.	TILGÅNG TILL LANTMÄTERITJÄNSTER GENOM SAMVERKAN MED DEN STATLIGA LANTMÄTERIMYNDIGHETEN	26
12.	FORUM FÖR DIALOG.....	27
12.1.	SAMVERKANSGRUPP	27
12.2.	REPRESENTATION I LANTMÄTERIETS RÅD.....	27
13.	NYA OCH GAMLA NORMALAVTAL	28
13.1.	NORMALAVTAL.....	28
13.2.	ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER	28
14.	RAMAVTALETS GILTIGHET	29

0. Sammanfattning

I Ramavtalet fastläggs översiktliga principer för Lantmäteriets (Lantmäteriverket, LMV och de statliga lantmäterimyndigheterna, SLM) och kommunernas samverkan inom lantmäteriområdet (informationsförsörjningen och fastighetsbildningen). Vidare redovisas grunderna för hur parterna får förfoga över informationen och hur den får utnyttjas i parternas verksamhet. Grunderna för beräkning av ersättningar för kommunernas medverkan i informationsförsörjningen anges.

Slutligen anger avtalet hur samverkansfrågorna mellan Lantmäteriet och Sveriges Kommuner och Landsting fortsättningsvis skall hantearas.

De delar av avtalet som har karaktär av riktlinjer för samverkan och kommande normalavtal mellan Lantmäteriet och Sveriges Kommuner och Landsting redovisas inramade. Ramavtalet förutsätter att parterna med Ramavtalet som utgångspunkt tillsammans utarbetar och förvaltar normalavtal till grund för avtal mellan Lantmäteriet och enskild kommun.

Ramavtalet kan med anledning av förändring i nationell lagstiftning, den nationella geodataplanen och kommande EU-direktiv med efterföljande behandlingar behöva förändras.

1. Syftet med Ramavtalet

Ramavtalets syfte är att i enlighet med rådande samverkansformer och den gemensamma visionen beskriva gemensamma synsätt och avsikter samt föreslå modeller för samverkansformer, finansierings- och ersättningsgrunder för:

- Kommunernas och Lantmäteriets samverkan i uppbyggnad och ajourhållning av nationella och kommunala grundläggande databaser.
- Gemensamma regionala databaser.
- Avisering av kommunal information till statliga myndigheter via Lantmäteriets system.
- Lantmäteriets respektive kommunernas nyttjande av varandras grundläggande geografiska databaser och produkter.

- Samverkan mellan lantmäterimyndigheterna.
- Kommunal medverkan i fastighetsbildning.

Syftet med detta Ramavtal är också att skapa möjligheter att tillsammans agera för att åstadkomma förbättringar i författningar och regelverk som styr lantmäteriverksamheten samt att skapa goda förutsättningar för samverkan mellan Lantmäteriet och kommunerna på såväl nationell som regional och lokal nivå.

2. Behovet av samverkan, en bakgrund

2.1. Europeiskt perspektiv

Internationellt utpekas lägesrelaterad information som en del av samhällets infrastruktur. Internationella överenskommelser såsom bland annat Inspire-direktivet syftar till att på Europeanivå skapa en harmoniserad informationsstruktur (SDI¹-konceptet) för datautbyte över nationsgränser. En grundläggande komponent i detta koncept är uppbyggnaden av nationella grunddata som skall kunna utgöra dels ett nationellt dataset i sig, men också utgöra en nationell bas för olika typer av förädlade produkter och tjänster. Dessa förädlingar och tillämpningar kan innehålla olika kundanpassade tillägg eller utsnitt ur den nationella databasen.

Samverkan mellan Lantmäteriet och kommunerna kommer att påverkas av de olika europeiska samverkansinitiativen och präglas av de data som prioriteras inom SDI-konceptet: fastighetsindelning, adresser, geodetiskt referenssystem, administrativ indelning samt vissa topografiska objekt såsom byggnader, kommunikationsnät och markanvändning.

Det kommer inte att från EU anvisas någon särskild finansiering av detta arbete utan det förutsätts ske genom den ordinarie verksamheten i respektive land och organisation.

2.2. Nationellt perspektiv

Samverkan syftar till att öka den samhällsekonomiska nyttan. Avtalet reglerar samverkan för att uppnå detta.

¹ SDI, Spatial Data Infrastructure eller på svenska infrastruktur för geodata

De framtida lösningarna för samarbete mellan myndigheter och organisationer och mellan det offentliga samhället och medborgarna kommer att kräva nya samverkansformer och präglas av e-tjänster och ett nätverksbaserat informationsutbyte. Formerna för återförsäljarkonceptet behöver i detta sammanhang utvecklas. Ansvaret för spridningen av de olika informationskomponenterna kommer att finnas hos de myndigheter och organisationer som förvaltar informationen. Olika e-tjänster kommer att kräva olika typer av information och en mångfald av kombinationer för att åstadkomma okomplicerade lösningar för användarna. Denna nya informations- och tjänstestruktur kommer att medföra ett fördjupat och utvidgat samarbete för att möjliggöra ett störningsfritt och kvalitetssäkrat informationsutbyte av såväl grunddata som produkter. På nationell nivå kommer det att kräva samarbete rörande bland annat standarder, tekniska beskrivningar, specifikationer och metadata.

Geodatarådet kommer ha en central roll i den fördjupade samverkan inom informationsförsörjningen och tillhandahållandet inom ett nationellt SDI. Detta är en nödvändighet för att leva upp till förväntningarna om ett smidigt och förtroendeskapande informationsflöde mellan samhällets olika aktörer och medborgarna.

Lantmäteriet är huvudman för den nationella strategiska planen för informationsförsörjning inom geodataområdet (geografisk information och fastighetsinformation). Det är parternas inställning att gemensamt verka för att arbetet i Geodatarådet och med den nationella Geodatastrategin sker i kommunernas och Lantmäteriets intresse samt att det resulterar i en utökad samhällsnytta i enlighet med den Vision som parterna enats om. Visionen publicerades i april 2007 i skriften *Svensk Lantmäteri. En viktig grund för det goda samhällsbygget*.

Inom Lantmäteriet pågår under avtalsperioden ett omfattande utvecklingsarbete som formulerats i ett förarbete benämnt Elips (Effektivisering av lantmäteriets informationsförsörjningsprocess). Detta arbete innebär genomgripande förändringar av Lantmäteriets systemmiljöer och sätt att kommunicera med omvärlden. Ett genomförande av nya arbetssätt etc. i samverkan med intressenterna/kommunerna innebär en fokusering på nya gränssnitt för informationsutbyte liksom kvalitetsarbete avseende informationens struktur och innehåll, allt i syfte att via överenskomna standarder, tjänster och avtal få till stånd ett väl fungerande tillhandahållande och en vidareanvändning till nytta för användare av geodata.

2.3. Svenskt lantmäteri

Stat och kommun bedriver tillsammans lantmäteriverksamhet i vårt land. Ett väl fungerande samarbete och ett omfattande flöde av geografisk information är nödvändiga förutsättningar för effektiva verksamheter och en samhällsekonomiskt effektiv resursanvändning.

2.4. Statens ansvar

Lantmäteriet har enligt statens uppdrag ett nationellt ansvar inom hela lantmäteriområdet – geografisk information, fastighetsinformation och fastighetsbildning. Lantmäteriet har statens uppdrag att bedriva denna verksamhet. Detta är reglerat i lantmäteriinstruktionen.

Lantmäteriet har ett särskilt utpekad nationellt samordningsansvar inom Geodataområdet.

I Lantmäteriets uppgift ingår också att ge råd och stöd inom sitt verksamhetsområde.

För att stödja Lantmäteriet i den verksamhet man har ansvar för och som forum för dialog finns ett antal råd, se pkt 12.2.

2.5. Kommunernas ansvar

Kommunernas lantmäteriverksamhet är genomgående frivillig och har vuxit fram ur det egna behovet av geografisk information och en i samhällsbyggnadsprocessen integrerad fastighetsbildning.

Enligt plan- och bygglagen har kommunen ansvar för att det finns tillgång till ett korrekt kartunderlag i planläggningen och plan genomförandet. Likaså håller kommunen grundläggande geografisk information för planering, projektering, byggande och dokumentation för tekniska försörjningssystem. För att kunna svara för dessa betydande samhällsfunktioner, bygger kommunerna databaser med geografisk information och fastighetsinformation. En övergång till nationella referenssystem i plan och höjd pågår i kommunerna.

Lagen om kommunal lantmäterimyndighet är styrande för de kommuner som har eller ansöker om att få inrätta sådan myndighet.

Lagen om ett lägenhetsregister är styrande för samtliga kommuner.

Kommunerna spelar en viktig roll i nationens försörjning med geografisk information. Information som skapas i kommunerna används även av andra avnämare i samhället.

2.6. Nationella databaser

Nationella databaser med grundläggande information om landskapet, fastigheter, byggnader, belägenhetsadresser, vägar, planer, bestämmelser, fornlämningar och rättigheter utgör grunden i samhällets försörjning med geodata. Ingen befintlig organisation kan på egen hand samla in, lagra och ajourhålla alla dessa informationslag. Därför krävs samverkan mellan en rad organisationer inom stat och kommun. Denna samverkan utgör en viktig del i en nationell informationsinfrastruktur.

Idag finns ett antal databaser som är nationella och som ajourhålls genom samverkan. En av dessa databaser är fastighetsregistret med sina olika delar. Till fastighetsregistret hör en beskrivning av fastigheternas geometri - en digital registerkarta (DRK). Lantmäteriet, i samverkan med de kommunala lantmäterimyndigheterna (KLM), ansvarar för en Nationell Digital Registerkarta (NDRK), där samtliga fastigheter, planer, bestämmelser och rättigheter skall vara redovisade.

Fastighetsregistrets adress- och byggnadsdelar byggs upp i samverkan mellan kommunerna och Lantmäteriet och ajourförs sedan på frivillig grund av respektive kommun. Parterna är överens om att det är av största vikt att alla kommuner medverkar i förandet av dessa delar av fastighetsregistret.

Lägenhetsregistret är en nationell databas, som skall ajourhållas av kommunerna.

Lantmäteriet har statens uppdrag att bygga upp, ajourhålla och vidareutveckla en nationell databas med grundläggande geografiska data (GGD). Geografiska SverigeData (GSD) är samlingsnamnet för Lantmäteriets geografiska databaser med Grunddataprodukter. GSD tillhandahålls av Lantmäteriets återförsäljare.

2.7. Regionala databaser

I delar av landet samverkar Lantmäteriet och kommunerna i en region (företrädes länsvis) kring utökade grunddata. Syftet med samverkan är att tillgodose regionala behov med sådan information som annars inte finns tillgänglig samt höja kvalitén och ensa informationen i de kommunala och nationella databaserna.

2.8. Rationell informationsförsörjning - registrering vid källan

I kommunala verksamheter skapas stora mängder information, dels inom respektive förvaltning, dels för förvaltningarnas gemensamma behov. Denna information kan i många fall användas som delmängder i de nationella databaser staten förvaltar. Allt mer information om fastigheter och landskap lagras digitalt redan när den skapas. Teknikutvecklingen gör det möjligt att återanvända information genom att den förs från systemen där den skapas till system som sprider den vidare.

Det är därför naturligt att kommunerna fungerar som uppgiftslämnare till och "källa" för ajourhållning av de nationella grunddatabaserna. Det är även naturligt att kommunerna i sådana fall medverkar i verifiering och kvalitetsgranskning av databasernas innehåll.

Det finns möjlighet enligt riksdagsbeslut att införa "registrering vid källan" vad gäller den information som avser beslut som skall redovisas i fastighetsregistrets allmänna del. Detta kan ske efter att regelverk utformats beträffande bl.a. krav på ajourförande myndighet.

Lantmäteriets ansvar är att genomföra kvalitetsuppföljning och att som komplement till ajourhållning vid källan arbeta med periodiska uppdateringar.

Genom samverkan mellan Lantmäteriet och kommunerna skapas förutsättningar för en effektiv informationsförsörjning till samhället där resurserna utnyttjas på bästa sätt utan dubbelarbete.

2.9. Fastighetsbildning

Fastighetsbildning kan bedrivas antingen med kommunalt eller statligt huvudmannaskap. Kommunen avgör om den vill ansöka till regeringen om att få bilda kommunal lantmäterimyndighet eller inte. Lantmäteriet har det övergripande ansvaret för landets fastighetsbildningsverksamhet.

Inom de områden där Lantmäteriet svarar för fastighetsbildningen, inom SLM-kommuner, kan Lantmäteriet uppdra åt kommunal myndighet med kompetens inom lantmäteriområdet att medverka i förrättningsprocessen. Detta regleras i avtal mellan den statliga lantmäterimyndigheten (SLM) och kommunen. Målet med förrättningsmedverkan är att nå största möjliga sakägarnytta. Motivet för kommunerna att medverka i statlig fastighetsbildning är även deras roll och ansvar i plan- och byggprocessen.

Det är ett gemensamt intresse för parterna att tillgänglig fastighetsinformation och geografisk information utnyttjas optimalt.

Fastighetsbildningen är av central betydelse för informationsförsörjningen i samhällsbyggandet. Inom fastighetsbildningsverksamheten finns många motiv för samverkan mellan Lantmäteriet och kommunerna, exempelvis i frågor rörande förrättningsinstitutets utveckling, marknadsfrågor m.m. Parterna är överens om att regional samverkan mellan den kommunala och statliga fastighetsbildningsverksamheten är viktig bland annat för rättssäkerhet och kvalitetsarbete, kompetensutveckling, marknadsfrågor och en enhetlig praxis.

2.10. Lantmäteriets och kommunernas roll i totalförsvaret och krisberedskap

Såväl Lantmäteriet som kommunerna ingår i totalförsvaret med särskilt ansvar vid allvarliga kriser och beredskapshöjning. Lantmäteriets roll i sammanhanget är att tillhandahålla landskaps- och fastighetsinformation och att i övrigt i sin verksamhet beakta totalförsvarets krav. Kommunerna samlar i sin ordinarie verksamhet grundläggande geografisk information av stort värde för samhällets kris- och beredningsförmåga på lokal nivå.

Parterna är ense om att verka för framtagande av metoder och samverkansformer för att klargöra hur den grundläggande geografiska informationen från kommunerna och Lantmäteriet på bästa sätt kan nyttjas till att skapa en gemensam lägesbild och lägesuppfattning för analys och insatser före, under och efter en allvarlig kris i samhället.

Båda parterna stödjer varandra vid risk- och sårbarhetsanalyser samt vid planering av risk- och kris- och beredningshantering.

Båda parter skall även verka för en samsyn i sekretessfrågor vid inrättande av databaser innehållande lägesbundna och lägesrelaterade totalförsvarsuppgifter samt vid spridning av sådan information (konsekvenser ur sekretessynpunkt när geografisk information samlas med annan samhällsinformation).

2.11. Införande av nya referenssystem - SWEREF 99 och RH 2000

Enhetliga nationella referenssystem SWEREF 99/RH 2000 förenklar användningen av lägesbunden information. Dessa möjliggör en effektiv användning av olika organisationers data, reducerar risken för felaktig lägesinformation i krissituationer och underlättar dessutom användningen av modern mätteknik.

Kommunerna ansvarar för de lokala stornätens underhåll och interna homogenitet, medan kommunerna och Lantmäteriet har ett delat ansvar för transformationssamband till nationella referenssystem.

Införandet av nya referenssystem behöver ske i nära samverkan mellan Lantmäteriet och olika användare i samhället, varvid samverkan med kommunerna är särskilt angelägen.

2.12. Ett nationellt bildförsörjningsprogram

Lantmäteriet har utarbetat ett nationellt bildförsörjningsprogram. Detta syftar till att tillgodose användarnas behov av flygbildsinformation med avseende på periodicitet, områdestäckning, filmslag och flyghöjd. För att uppnå detta syfte erfordras samverkan med kommunerna och andra användare.

3. Gemensamma synsätt och avsikter

3.1. Samhällsekonomiskt synsätt

Parterna skall verka för att ett samhällsekonomiskt synsätt skall prägla samarbetet inom det område som omfattas av detta Ramavtal. Detta samhällsekonomiska synsätt innebär framför allt att de samlade resurserna används för att ge den skapade informationen en hög aktualitet och användbarhet. Parterna är överens om att aktivt minimera dubbelarbete och diffusa ansvarsförhållanden.

Inom informationsförsörjningen samverkar parterna kring insamling och tillhandahållande av geodata för att på effektivaste och mest rationella sätt tillgodose angelägna samhällsbehov.

Fastighetsbildningen skall vara effektiv och rationell ur ett sakägarperspektiv. Den information som skapas genom fastighetsbildning har ett stort samhällsekonomiskt värde.

3.2. Finansiering av nationella databaser

Parterna är överens om att kommunernas medverkan genom frivillig avtalsreglerad ajourhållning av de nationella databaserna skall ersättas av staten.

Parterna är vidare överens om att uppbyggnad och fortsatt utveckling av nationella databaser bör finansieras via statliga anslag och licensintäkter. Parterna kommer att fortsätta dialogen om övriga finansieringsfrågor, som berör nationella databaser.

Staten har ansvaret för samhällets nationella, rikstäckande databaser. Detta gäller såväl systemen i vilka informationen behandlas som informationen i sig.

3.3. Kommunalt deltagande i utvecklingsprojekt

Lantmäteriet bedriver kontinuerligt utveckling som berör kommunerna. Detta sker t.ex. inom områdena för datauppbyggnad och datautbyte. Parterna är överens om att delaktighet från kommunsidan är viktig. Delaktigheten kan bestå i deltagande i projekt- och referensgrupper, i försöksverksamhet av nya processer och system etc. Samverkansgruppen kan under avtalsperioden ta fram underlag för beslut om speciella villkor och ersättningar till kommuner, som medverkar i väsentlig omfattning i utvecklingsprojekt inom informationsförsörjningsområdet. När projektet nått önskat resultat och lösningarna är tillgängliga för samtliga kommuner, bör lösningarna införlivas i ordinarie ram och/eller normalavtal.

3.4. Införande av standarder

Parterna skall vid vidareutvecklingen av sina informationssystem underlätta utbytet av data genom att successivt och samordnat införa gällande standard samt mellan parterna överenskomna standarder för teknik och informationsstruktur.

Utbyte av geodata, inte minst inom ett framtida SDI, ställer krav på att de behandlade objekten beskrivs på ett standardiserat sätt i begrepps- och informationsmodeller. Parterna skall aktivt verka för att standarder och modeller arbetas fram och blir tillgängliga. Parterna är vidare överens om att samverka kring införande av standarder i uppbyggnad och förvaltning av den gemensamma informationen.

3.5. Införande av SWEREF 99 och RH 2000

Parterna skall verka för att SWEREF 99 och RH 2000 skyndsamt införas som gemensamma referenssystem för all geografisk information såväl nationellt som lokalt.

Införande av ett gemensamt enhetligt referenssystem medför behov av åtgärder i kommunerna, såsom kontroll- och kompletteringsmätningar av befintliga stomnät, anslutningsmätningar och eventuell geometrisk upprättning av det kommunala systemet.

I de delar av arbetet som avser bestämning av överföringssamband, d.v.s. transformation, eventuellt i kombination med geometrisk upprättning av det kommunala systemet, till SWEREF 99, bistår Lantmäteriets geodetiska enhet kostnadsfritt med information och råd samt beräkning av transformationssamband genom RIX 95 och en första analys av restfelsmodellen. Arbeta utöver detta debiteras kommunen. Detsamma gäller för motsvarande åtgärder vid anslutning till RH 2000.

3.6. Rollfördelning

Parterna skall verka för att Lantmäteriet och kommunerna i alla kontakter med varandra, lokalt såväl som centralt, klargör i vilken roll man uppträder (myndighet, samarbetsparter, leverantör eller kund o.s.v.).

4. Informationsutveckling

Parterna är överens om att samverka för att den nationella databasen GGD skall, så långt möjligt, vara fullständig, aktuell och hålla hög och tydligt redovisad kvalitet. Kommunala grunddata beträffande byggnadsgeometrier och övriga topografiska objekt enligt Objekttypskatalogen bör därför nyttjas för ajourhållningen av GGD.

Uppbyggnaden av de nationella databaserna är i stora delar avslutade och övergår i en fas med ajourhållning, kvalitetshöjning och teknisk förnyelse men också en utveckling mot objektorientering och gränssnittslösningar där data ajourförs händelsestyrt vid källan. Samverkan mellan parterna kommer då att ändra karaktär till en dubbelriktad hantering av förändringsdata och planerade insatser

vad gäller kvalitetshöjning eller införande av nya informationsmängder.

4.1. Informationsslag

Avtalet omfattar bl.a. det datautbyte som krävs för uppbyggnad och informationsutveckling av Lantmäteriets nationella databaser avseende informationsslagen Belägenhetsadresser, Byggnader, Lägenheter, NDRK och Övrig topografi. För dessa informationsslag utom lägenheter kan parterna ingå avtal avseende tre nivåer av samverkan enligt bilaga 1 till detta avtal.

Det kan under samarbetets gång eller i annat sammanhang framkomma att utbytet bör avse ytterligare kvalitetsaspekter eller informationsslag. Sådana frågeställningar behandlas och beslutas i samverkansgruppen.

Ersättning för kommunernas medverkan i Lantmäteriets nationella databaser regleras enligt principerna i avsnitt 5 i detta avtal samt i bilaga 1 och 2.

4.2. Belägenhetsadresser och byggnader

4.2.1. Uppbyggnad

Parterna är överens om att fastighetsregistrets adressdel skall vara den nationella adresskällan för belägenhetsadresser. Kommunernas och Lantmäteriets roller för denna samverkan är väl etablerad². Ett utvecklat register med koordinatbestämda adressområdespunkter och som innehåller adresser till byggnader för bostäder och verksamheter fyller stora samhällsbehov.

Parterna är också överens om att det är angeläget att landets bestånd av byggnader redovisas och ajourförs i fastighetsregistrets byggnadsdel.

Uppgifterna i adress- och byggnadsdelarna är även nödvändiga för uppbyggnaden av ett lägenhetsregister.

Vid uppläggning av adressdelen eller utökning av adressdelen med nya geografiska områden svarar kommunen själv för kostnader för adressättning och leverans av underlag för uppläggningsen.

² Rapporten "Basregister över adresser och flödet av adressinformation" juni 1995.

Lantmäteriet svarar för stöd till uppläggning av adressdelen och adressättning med bl.a. programapplikationer och uppgifter ur fastighetsregistret och folkbokföringsregistren. Vidare svarar Lantmäteriet för alla kostnader för system- och användarstöd vid adressuppläggningsen. Inom ramen för uppläggning av bostadsadresser som förberedelse för lägenhetsregistret förekommer ytterligare stödformer t.ex. registreringshjälp.

4.2.2. Ajourhållning

Parterna är överens om att kommunernas medverkan med ajourhållning av adress- och byggnadsdelarna skall ersättas enligt ersättningsmodellen i avsnitt 5 nedan.

Ajourföringen syftar till att adress- och byggnadsdelarna skall hållas fullständiga och aktuella. För bostadsadresser och bostadsbyggnader samt koppling mellan byggnad och taxerings-/värderingsenhet ställer lägenhetsregisterlagen särskilda krav. Lantmäteriet stöder kommunerna i arbetet med att upptäcka och åtgärda brister i informationen.

Adress- och byggnadsdelarna ajourförs samordnat av respektive kommun genom ett webbaserat ajourföringssystem, BALK. Lantmäteriet svarar för stöd och utbildning i systemet och administrerar behörigheter att registrera i BALK till de personer kommunerna anmäler som ajourförare.

Utvecklingsinsatser kommer att påbörjas för framtagande av gränssnittslösningar för kommunens ajourhållning. Detta ger möjlighet för kommunen att ajourhålla sammanhållna objekt från sina handläggningssystem. Hanteringen av ändringsdata blir dubbelriktad mellan Lantmäteriet och kommunerna.

4.3. Lägenhetsregister

Lagen (2006:378) om lägenhetsregister trädde i kraft den 1 juli 2006. Det främsta syftet med lägenhetsregistret är att använda uppgifterna för framtagande av aktuell hushålls- och bostadsstatistik. Folkbokföring kommer att ske på lägenhet.

SCB:s krav på fullständighet i registret är 95 % för lägenheter i flerbostadshus och 97,5 % för lägenheter i småhus.

4.3.1. Uppbyggnad

Ett rikstäckande lägenhetsregister planeras under detta Ramavtals löptid. Lantmäteriet ansvarar för att upprätta registret. Uppläggningsen förutsätter fullständighet och hög kvalitet i fastighetsregistrets adress- och byggnadsdelar.

4.3.2. Ajourhållning

Regeringen beslutar när lägenhetsregistret är upprättat för en viss kommun. Därefter påbörjas kommunens ajourhållningsansvar. Fastighetsägaren är skyldig att lämna underlag för ajourhållning till kommunen.

Lägenhetsregistret ajourhålls samordnat med adress- och byggnadsdelarna av respektive kommun genom ett webbaserat ajourförings-system. Parterna är överens om att verka för utveckling av rationella system för ajourföring.

4.4. En nationell registerkarta

Registerkartan innehåller fastighetsindelning, rättigheter, planer, bestämmelser och fornlämningar. Varje lantmäterimyndighet svarar för förande av registerkartan inom sitt område. Förs registerkartan digitalt utgör denna efter särskilt beslut den officiella registerkartan (DRK) och ingår då i fastighetsregistret.

Den nationella digitala registerkartan (NDRK) är en över landet heltäckande sammanställning av de statliga och de kommunala lantmäterimyndigheternas registerkartor.

4.4.1. Uppbyggnad

Uppbyggnaden av en nationell digital registerkarta är slutförd avseende fastighetsindelningen med undantag av vissa fjällområden. Beträffande rättigheter, planer och bestämmelser fortgår uppbyggnaden.

Uppbyggnaden genomförs och har genomförts på något olika sätt inom områden med statlig lantmäterimyndighet respektive kommunal lantmäterimyndighet i enlighet med nedanstående beskrivning.

1. Områden med statlig lantmäterimyndighet

I dessa områden har DRK byggts upp genom att Lantmäteriets databaser kompletterats med material från kommunernas baskartor/primärkartor. Lantmäteriet tecknade avtal om rätt till underlag för registerkarteinformation från kommunen enligt ett samverkansavtal (normalavtal) från den 25 januari 2001 eller genom äldre avtal och överenskommelser.

2. Områden med kommunal lantmäterimyndighet

De kommunala lantmäterimyndigheterna bygger upp registerkartan inom sin egen kommun och har vid behov fått tillgång till Lantmäteriets redovisning av registerkarteinformation på landsbygden. Denna landsbygdsinformation kan kombineras med den egna tätortsinformationen till en kommuntäckande redovisning.

Uppbyggnaden sker enligt NDRK-konceptet varvid kommunerna och Lantmäteriet tecknar avtal rörande detta.

4.4.2. Samverkan mellan Lantmäteriet och kommunala lantmäterimyndigheter avseende en nationell registerkarta (NDRK)

Parterna är överens om att en nationell registerkarta (NDRK), byggs upp i samverkan och verkar för att:

- Statligt och kommunalt material integreras och lagras tillsammans i Lantmäteriets system och förs som digital registerkarta av statliga respektive kommunala lantmäterimyndigheter.
- Kommunernas ajourhållning av den nationella digitala registerkartan i Lantmäteriets system sker genom överföring av förändrade data från kommunens databas till NDRK.
- Förändringar som Lantmäteriet eller andra ajourhållare gör förs över till kommunens DRK.
- All överföring av förändringar sker via ett överenskommet tekniskt gränssnitt.

NDRK är en nationell databas och ligger till grund för alla Lantmäteriets produkter som innehåller fastighetsindelning. Lantmäteriet har fri förfoganderätt till NDRK. Om den kombineras med annan kommunal information utgör den en annan databas som kommunen har upphovsrätt till.

Lantmäteriet har det övergripande ansvaret för NDRK på samma sätt som för fastighetsregistret. Lantmäteriet ansvarar också för

förvaltning och utveckling av databasen, det tekniska systemet och gränssnittet. All utveckling skall ske i samråd med de kommunala lantmäterimyndigheterna.

Lantmäteriet ansvarar för tillhandahållande av information ur NDRK.

Kommuner med kommunal lantmäterimyndighet skall erhålla ersättning för sin medverkan i den nationella databasen enligt ersättningsmodellen beskriven i bilaga 1.

4.4.3. Kvalitetsförbättringar

Efter avslutad uppbyggnad finns behov av att komplettera och kvalitetsförbättra registerkartan. Detta gäller både innehåll och geometri. Ansvarig för detta arbete är respektive lantmäterimyndighet.

Kommuner, där fastighetsbildning och fastighetsregistrering sköts av statlig lantmäterimyndighet, kan delta i arbetet med kvalitetsförbättringar av fastighetsindelningen till följd av nyproduktion av kommunala baskartor eller fastighetsutredningar genom att ett underlag levereras till respektive lantmäterimyndighet. Sådan samverkan regleras genom tecknande av avtal mellan kommunen och Lantmäteriet. Kommunen erhåller därvid ersättning för sin medverkan enligt ersättningsmodellen beskriven i bilaga 2.

4.4.4. Ajourhållning

Lantmäterimyndigheterna ansvarar för ajourhållningen av registerkartan i sitt område enligt gällande författningar.

Genom ändring av fastighetsbildningslagen gällande från 2006-07-01, kan regeringen meddela föreskrifter om att någon annan myndighet än lantmäterimyndigheten skall föra in eller ta bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del (inkl. registerkartan).

4.4.5. Återföring av information till kommunala databaser

I både KLM-kommuner och i de SLM-kommuner där återföring av förändringar i fastighetsindelningen är reglerat i avtal, skall förändringarna återföras från Lantmäteriet till kommunen för att aktualisera kommunens databas. Närmare beskrivning av förutsättningar och rutiner m.m. ges i respektive normalavtal.

4.4.6. Planer och Bestämmelser

Planer och bestämmelser som beslutas av kommun skall enligt gällande författningar aviseras till lantmäterimyndigheterna för registrering i Fastighetsregistret. Idag åvilar ansvaret för registrering lantmäterimyndigheterna.

Parterna vill på sikt införa principen om registrering vid källan för den nationella digitala registerkartan. Detta innebär att t.ex. kommuner och länsstyrelser efter ansökan får ansvar för att föra planer och bestämmelser direkt i NDRK.

4.5. Topografiska data

Den nationella geografiska databasen (GGD) omfattar topografisk information i tätorter och på landsbygd enligt Lantmäteriets specifikationer. Ajourhållning av viss geografisk information i GGD kommer att ha sitt ursprung i de kommunala grunddatabaserna och avser objekt enligt Objekttypskatalogen, som utgör bilaga till normalavtal ABT. De närmare formerna vad gäller specifikationer, leveransformer, kvalitetsnivåer och periodicitet i ajourhållningen regleras i normalavtal ABT och i bilaga 1 till Ramavtalet.

Objekttypskatalogen kommer, med hänsyn till bl.a. teknikutveckling och förändrade användarkrav, att fortlöpande behöva vidareutvecklas i samverkan mellan parterna.

4.6. Bildförsörjning

Parterna är överens om att samverka inom bildförsörjningsområdet enligt följande:

- För planeringen av tätortsprogrammet skall kommunerna ges möjlighet att lämna synpunkter när det gäller tidpunkt för fotoografering, vilket är bildproduktion sker och utbredningen för tätorterna.
- I samband med förstagångsframställning av GSD-Ortofoto Tätort kan samverkan ske när det gäller kommunala utgångsdata, t.ex. stödpunkter eller höjdmodell. Det kan ske genom att Lantmäteriet mot viss ersättning använder befintliga data som kommunen redan har eller mäter in i anslutning till flygfotograferingen. Ersättningsformen är ett köp/säljförhållande, vilket innebär att Lantmäteriet köper informationen av kommunerna och kommunerna i sin tur köper slutprodukterna via återförsäljare.

- Rådgivning och stöd inom Bild och Fotogrammetri.

Lantmäteriets nationella bildförsörjningsprogram innebär att flygfotografering och framställning av GSD-Ortofoto görs årligen från normalhöjd (4 800 m) täckande, för närvarande, en yta motsvarande en tredjedel av landet.

5. Ersättningsmodell enligt Nyttoprincipen

Parterna är överens om att ersättningen för ajourhållning av de nationella databaserna skall baseras på ett mellan parterna bedömt värde av kommunens medverkan. Värdet skall vara det ekonomiska värdet av den nytta som staten genom Lantmäteriet har av kommunernas medverkan och principen kallas därför nyttoprincipen.

Ersättningen för ajourhållningen av adresser, byggnader, övrig topografi och nationell digital registerkarta skall beräknas enligt en schablon, innehållande ett grundbelopp och tilläggsbelopp. Tilläggsbeloppen är avhängiga kommunens åtaganden. Ersättningsmodellen med ingående parametrar redovisas i bilaga 1 till detta avtal. I bilaga 2 redovisas ersättningsmodellen för medverkan i Digital registerkarta för SLM-kommuner.

Detaljerade regler för beräkning av ersättningsbeloppen utarbetas gemensamt av Sveriges Kommuner och Landsting och Lantmäteriet och läggs fast i normalavtal.

Ersättningsmodellen innebär att Lantmäteriet och respektive kommun har fri förfoganderätt till den information som samverkan avser. Detta gäller även om avtalet med den part som har levererat informationen upphört att gälla.

Varje kommun svarar själv för att upprätthålla kompetensen hos de personer som arbetar med uppbyggnad och ajourhållning. Lantmäteriet svarar för att tillhandahålla utbildningar och handböcker som är nödvändiga för ajourhållning i Lantmäteriets system. Lantmäteriet svarar för dagligt stöd och rådgivning.

6. Kommunernas köp och nyttjande av Lantmäteriets databaser och produkter

Parterna är överens om att kommunernas behov av produkter ur Lantmäteriets system för grundläggande geodata tillgodoses genom beställningar och avtal enligt generella villkor.

Parterna är överens om att prissättningen på geodata skall vara sådan att produkterna uppfattas så prisvärda att de kommer till bred användning och att största möjliga samhällsnytta uppnås.

Lantmäteriet tillhandahåller grunddataprojekter och förlagsprodukter via återförsäljare. Kommunernas behov av sådana produkter tillgodoses genom beställning hos återförsäljare.

Kommunens rätt att använda informationen regleras i avtal och detta innebär i normalfallet fri förfoganderätt i kommunens verksamhet oavsett organisationsform. Kommun som uppdrar åt annan än kommunal förvaltning att utföra kommunal verksamhet skall i avtalet förbinda denne att inte använda informationen till annan verksamhet. Lantmäteriet tillhandahåller underlag för utformning av dessa avtal.

Kommunala lantmäterimyndigheter erhåller den information som är erforderlig för fastighetsbildningen utan kostnad.

7. Gemensamma regionala databaser

Parterna skall stödja regionala initiativ såsom att ta fram gemensamma databaser eller att med andra tekniska lösningar eller associationsformer tillhandahålla data från både Lantmäteriet och berörda kommuner till en regional marknad.

Det finns i många fall behov hos användare och vidareförädlade företag av information utöver vad som finns i de nationella databaserna. I delar av landet samverkar därför Lantmäteriet och kommunerna i en region (företrädesvis länsvis) kring sådana data som marknaden eller parterna efterfrågar. Samverkan stimulerar kommunerna att förbättra kvalitén i egna databaser, vilket i sin tur gynnar Lantmäteriet genom ABT-avtalen. Parterna skall stödja och finna former för ett sådant samarbete där önskemål om att upprätta gemensamma databaser uppkommer.

För gemensamt ägda databaser gäller vad som sägs i avsnitt 8.3 nedan. Närmare reglering av uppbyggnad, förvaltning och tillhandahållande framgår av normalavtal.

8. Upphovsrätt och katalogskydd / databasskydd

Parterna är överens om att följande beskrivning om upphovsrätt samt katalogskydd/ databasskydd skall ge vägledning i fortsatt samarbete, syftet är inte att ange en uttömmande lagtolkning.

För de nationella databaserna beslutas från fall till fall om tolkning och eventuell reglering av upphovsrätt och liknande frågor, se avsnitt 4.

För diskussion om nya databaser som skall byggas nationellt eller lokalt är dock en gemensam syn på frågor om upphovsrätt och katalogskydd/ databasskydd en viktig del i ett förtroendefullt samarbete.

Med databas menas här sådana databaser och/eller dess innehåll som parterna har upphovsrätt till eller katalogskydd/ databasskydd för.

8.1. Ajourhållning genom införande av enstaka uppgift

När kommun ajourhåller databas som Lantmäteriet ansvarar för genom att lägga in enstaka uppgifter, från beslut eller dylikt, analogt eller direkt i Lantmäteriets datasystem så har kommunen ingen upphovsrätt eller katalogskydd/ databasskydd till den databas som uppgiften läggs in i.

8.2. Ajourhållning genom matchning mot annan databas

När databas som Lantmäteriet ansvarar för ajourhålls genom utnyttjande av kommunens databas genom matchning krävs tillstånd (licens) från kommunen. Här avses endast direkt förfogande över kommunens databas. Tillgång via dataskärm eller manuell justering i egen databas omfattas inte av denna reglering.

Förs enstaka uppgifter över från kommunens databas ger det inte kommunen någon upphovsrätt eller katalogskydd/ databasskydd till Lantmäteriets databas.

Förs väsentlig eller sammanhängande del av kommunens databas över till Lantmäteriets databas är detta att se som integration av databaser, se nedan.

8.3. Integration av databaser

Skapas en databas genom att databaser från Lantmäteriet och en eller flera kommuner integreras, uppkommer, om inget annat avtalas, samägande till den nya databasen. Lantmäteriet eller kommunen kan därmed inte upplåta rätt till databasen till tredje man utan ömsesidiga överenskommelser, se vidare normalavtal Gemensamma regionala databaser.

9. Lantmäteriet förmedlar kommunala data

Kommunerna är stora uppgiftslämnare till en rad andra statliga verk och myndigheter. Exempel på detta är kommunernas rapportering av bygglovsuppgifter till Statistiska Centralbyrån (SCB) och till Skatteverket.

Tills en ny fungerande informationsinfrastruktur finns utbyggd har kommunerna önskemål om att förenkla uppgiftslämnandet genom att utnyttja effektiva system för att förmedla informationen till berörda statliga verk och myndigheter enligt konceptet "en lina in till staten". I dessa fall är det fråga om ren förmedling, ej lagring i Lantmäteriets databaser. Lantmäteriet ställer sig positivt till att medverka i en förenkling av kommunernas uppgiftslämnande till staten.

10. Fastighetsbildning

10.1. Fastighetsbildningens roll i informationsförsörjningen

Stomnät, geografisk information och grundläggande fastighetsinformation är en del av Sveriges infrastruktur. För att främja ett konstruktivt samarbete får denna information användas i förrättningsverksamheten utan ersättning oberoende av vilken av parterna som producerat den.

Ny information som skapas vid fastighetsbildning skall återföras till de grundläggande databaserna. Vid utvecklingen av verksamheten skall parterna beakta behovet av effektiv och tillförlitlig återföring av information från fastighetsbildning till de grundläggande databaserna.

Parterna skall säkerställa att uppdatering av registerkartan sker i de fall SLM utför förrättning inom KLM:s område.

Ett rikstäckande digitalt förrättningsarkiv, tillhandahållet via systemet Arken, är ett viktigt steg mot en elektronisk förvaltning där alla lantmäterihandlingar på sikt skall vara åtkomliga.

Parterna är överens om att verka för finansieringsformer så att kommuner utan egen lantmäterimyndighet kan ges möjlighet att lagra sina äldre lantmäteriakter i Arken.

Varje lantmäterimyndighet har arkivansvar inom sitt verksamhetsområde och arkiverar de handlingar som upprättas i fastighetsbildningen. Äldre arkivhandlingar har normalt kvarstannat vid ändringar i huvudmannaskap.

Förstudien "Nationellt Digitalt Förrättningsarkiv" (dnr LM 103-2001-737) har varit utgångspunkt för arbetet med att skapa ett gemensamt digitalt förrättningsarkiv för statlig och kommunal fastighetsbildningsverksamhet. På samma sätt som Fastighetsregistret tillgodoser kommunernas och de statliga lantmäterimyndigheternas behov av grundläggande information ur Fastighetsregistret, tillgodoser NDFA behovet av grundläggande information ur förrättningsarkiven. Målet är att det digitala arkivsystemet, Arken, skall innehålla alla de förrättningsakter som har bildats och kommer att bildas inom stat och kommun.

Samarbetet konkretiserades genom att ett avtal om lagring, drift och tillhandahållande av information i Arken utarbetades under år 2004. Avtalet reviderades år 2006. Målet är att samtliga statliga arkiv skall vara digitaliserade under år 2008 och KLM-arkiven senast 2009.

Även detaljplaner skannas från SLM-arkiven. De KLM som så önskar erbjuds att lagra sina detaljplaner i Arken. Målet är att Arken också skall innehålla landets alla detaljplaner.

Lantmäteriet har utvecklat ett generellt gränssnitt så att det nu är möjligt för kommunerna att direkt via egna interna system länka sig till informationen i Arken.

10.2. Kommunala lantmäterimyndigheter

De kommunala och statliga lantmäterimyndigheterna samverkar för att nå de i Visionen framtagna målen som är att verka för hållbar tillväxt och samhällsbyggande, effektiv och rättssäker process, optimalt tillvägagångssätt, lättåtkomlig och kvalitetssäkrad fastighetsinformation.

Parterna är överens om att det i Mark- och fastighetsrådet skall finnas en representant för Sveriges Kommuner och Landsting och en representant för de kommunala lantmäterimyndigheterna (KLM).

Parterna är överens om att den utveckling av fastighetsbildningsverksamheten som finansieras med statliga anslag skall tillhandahållas de statliga och kommunala lantmäterimyndigheterna samtidigt och på samma villkor.

KLM deltar med personal och medel i de icke anslagsfinansierade utvecklingsprojekt av gemensamt intresse som parterna gemensamt beslutar om.

Gemensam marknadsinformation finansieras genom bidrag enligt överenskommelse i varje särskilt fall.

Servicefunktioner och handläggningsstöd som behövs inom en lantmäterimyndighet och som tas fram centralt, skall erbjudas KLM. Framtagandet sker normalt i samverkan med representanter för KLM och särskild överenskommelse träffas för närmare reglering av villkoren, t.ex. genom serviceavtal.

Staten har genom Lantmäteriverket det övergripande ansvaret för fastighetsbildningen. Kommuner som så önskar och uppfyller vissa i lagen om kommunal lantmäterimyndighet uppställda kriterier kan efter regeringsbeslut inrätta kommunal lantmäterimyndighet.

Genom stöd, rådgivning och samråd skall Lantmäteriet verka för att tillämpningen av förrättningsinstitutet utvecklas på ett enhetligt och kostnadseffektivt sätt.

Parterna är överens om att stödja och uppmuntra den fortsatta utvecklingen av regional samverkan mellan KLM och SLM.

10.3. Medverkan vid fastighetsbildningen

De statliga lantmäterimyndigheterna samverkar med kommunerna för att nå största möjliga sakägarnytta. Parterna är överens om att kommunal medverkan i förrättningsprocessen är ett sätt att nå effektiv fastighetsbildning. Kommunal medverkan ger också goda förutsättningar för ett rationellt samspel mellan fastighetsbildning och plan- och byggprocessen.

När Lantmäteriet och en kommun träffar avtal om medverkan vid fastighetsbildningen gäller följande:

- Lantmäterimyndigheten har ansvaret för fastighetsbildningen som helhet, medan kommunen inför myndigheten ansvarar för sin medverkan i fastighetsbildningen. Denna medverkan regleras i avtal som grundas på normalavtal.
- Parterna är överens om att material, såsom data, databaser, kartor och arkivmaterial, som framställs i den kommunala plan- och byggprocessen respektive fastighetsbildningen får nyttjas i respektive myndighets verksamhet.
- Tillgång till och kostnader för Arken regleras genom avtal med Lantmäteriet.
- Vidare förutsätts att parterna utifrån sina roller bidrar till att de samlade processerna för fastighetsbildning, planering och byggande utvecklas för att tillgodose kraven på rationalitet och kvalitet. För att dessa processer skall kunna effektiviseras förutsätts att parterna nyttjar den geografiska informationsteknikens möjligheter vid överföring av data.
- Förrättningsmedverkan ersätts antingen med tidersättning eller enligt överenskommelse om fast pris. Utgångspunkten för ersättningen är verklig kostnad för kommunerna.

10.4. Kartmaterial som underlag för lantmäteri-förrättning

Grundläggande material får utan ersättning användas av lantmäteri-myndigheterna i förrättningsverksamheten oavsett huvudman. Effektiva processer och former för datakommunikation skall skapas mellan parterna.

I de kommuner där staten är huvudman avses formerna och villkoren regleras i normalavtal.

11. Tillgång till lantmäteritjänster genom samverkan med den statliga lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheterna har en aktiv roll i samhällsbyggandet på lokal, regional och nationell nivå. För kommuner med KLM säkerställs lantmäterikompetensen i den kommunala planeringsprocessen genom KLM:s aktiva roll i samhällsbyggandet. För kommuner, där staten är ansvarig för verksamheten vid lantmäterimyndighet, har SLM motsvarande roll. Kommunernas tillgång till fastighetsrättsliga lantmäteritjänster kan säkerställas genom samverkan med lantmäte-

rimyndigheten. Lantmäteritjänsternas innehåll och villkor avses att regleras i normalavtal.

12. Forum för dialog

12.1. Samverkansgrupp

Samverkansgruppen har rollen att verka för visionen Svenskt Lantmäteri vari ingår att förvalta detta Ramavtal med normalavtal. I gruppen behandlas alla principiella frågor som berör samverkan mellan parterna.

Gruppen skall ha en bred sammansättning, och sammantaget representera hela lantmäteriverksamheten, både på den statliga och på den kommunala sidan. Gruppen bör dock maximeras till högst tio personer, för att inte förlora i effektivitet och beslutskraft. Parterna är överens om att även fortsättningsvis träffas regelbundet i samverkansgruppen.

Samverkansgruppen tar fram underlag för beslut om ersättningar till kommuner som medverkar i väsentlig omfattning i utvecklingsprojekt inom informationsförsörjningsområdet, se avsnitt 3.3.

Samverkansgruppen beslutar om nödvändiga anpassningar av samverkan inom ramen för detta avtal.

Vid oenighet om tolkningen av detta avtal skall samverkansgruppen försöka lösa den uppkomna situationen förhandlingsvägen. I sista hand får sådan tvist lösas av ledningarna för respektive part.

12.2. Representation i Lantmäteriets råd

Parterna är överens om att Sveriges Kommuner och Landsting skall vara representerat i Lantmäteriets Mark- och Fastighetsråd och Ort-namnsråd, vars representanter tillsätts av Lantmäteriet. Därutöver är det önskvärt att Sveriges Kommuner och Landsting är representerat i Geodatarådet och Marknads- och konkurrensrådet, vars representanter tillsätts av regeringen. Om ytterligare rådsorgan inrättas inom den verksamhet som detta Ramavtal omfattar skall Lantmäteriet verka för att Sveriges Kommuner och Landsting får representation i dessa råd.

13. Nya och gamla normalavtal

13.1. Normalavtal

Detta Ramavtal utgör en utveckling av de Ramavtal som slöts mellan parterna 2000-03-22 och 2003-12-19 och skall ligga till grund för erforderliga normalavtal inom hela lantmäterisektorn.

Befintliga normalavtal skall, om förutsättningarna inte redan stämmer, omarbetas enligt de förutsättningar som ges i detta Ramavtal.

Följande normalavtal finns upprättade som grund för formella avtal mellan Lantmäteriet och respektive kommun:

- Adresser, byggnader, topografi (ABT)
- Förrättningsmedverkan
- Medverkan i Digital registerkarta (SLM-kommuner)
- Nationell Digital Registerkarta (KLM-kommuner)
- Gemensamma regionala databaser
- Dessutom finns mellan Lantmäteriets division F och KLM-styrgrupp dels ett samverkansavtal: Serviceavtal för KLM-kommuner dels ett avtal om lagring och tillhandahållande av information i Lantmäteriets digitala arkiv – Arken.

Följande normalavtal upprättas som grund för formella avtal mellan Lantmäteriet och respektive kommun:

- Tillgång till kommunalt primärkartematerial i den statliga fastighetsbildningsverksamheten
- Kommunal tillgång till fastighetsrättsliga tjänster från de statliga lantmäterimyndigheterna

För den fortsatta förvaltningen av normalavtalens struktur ansvarar samverkansgruppen.

13.2. Övergångsbestämmelser

Detta Ramavtal med tillhörande normalavtal utgör grund för förnyade överenskommelser om samverkan mellan kommunerna och Lantmäteriet. Kommun och Lantmäteriet kan då komma överens om att säga upp de äldre avtalen och att upprätta nya avtal utan beaktande av föranstaltad uppsägningstid.

Parterna för detta Ramavtal är överens om att verka för en övergång till nya avtal.

14. Ramavtalets giltighet

Detta Ramavtal gäller från undertecknandet t.o.m. den 31 december 2010. Ramavtalet förlängs därefter automatiskt ett år i taget om det inte skriftligen sagts upp av endera parten senast sex månader före avtalsperiodens utgång.

Ersättningsbilagorna kan omförhandlas under avtalsperioden, dock först efter den 31 december 2008. Aktuellt års faktiska ersättning till respektive kommun räknas fram i februari med föregående års intäkter som beräkningsgrund. Ersättningen till respektive kommun utbetalas i april.

Ersättningen enligt detta Ramavtal skall tillämpas fr.o.m. det år när Lantmäteriet och respektive kommun träffar nya avtal baserade på detta Ramavtal och aktuella normalavtal. Dessa nya avtal reglerar de samverkansnivåer som gäller mellan Lantmäteriet och kommunen och kan revideras årligen.

Under avtalsperioden kommer parterna att diskutera förverkligande av den gemensamma Visionen. Detta kan leda till att Ramavtalet kan behöva omförhandlas. Parterna är överens om att olika former för samverkan utgående ifrån kommuners varierande förutsättningar måste finnas.

Vid förändring i nationell lagstiftning eller om den nationella geodataplanen, EU-direktiv etc., föranleder väsentliga förändringar av organisation, finansieringssystem, inriktning eller omfattning av parternas verksamhet kan endera parten säga upp hela eller delar av detta Ramavtal. För sådan uppsägning skall sex månaders uppsägning gälla. Detsamma gäller om ledningarna för respektive part inte kan enas om tolkningen av detta Ramavtal.